

DANIELI, ỌKAN NINU AWQN QDQMOKUNRIN TI O JÉ OLLOOTQ SI QLQRUN

Danieli 1:1-21; 2:1-49

EKO 419 --- FUN AGBA

AKOSORI: “Danieli pinnu rè li ọkàn rè pe, on ki yio fi onjé adidùn ọba, ati ọti-waini ti o nmu ba ara on jé” (Danieli 1:8).

I Iduro Danieli ni Gẹrẹ ti o dé Oko-erú

- 1 A mú Danieli ati awọn ọmọ Heberu mèta lò si oko erú Babiloni ni ẹgbẹta ọdun o lé mèfa ʂaaju ibi Kristi, Danieli 1:1, 2; 2 Awọn Ọba 24:1
- 2 Ọba paṣe pe ki a kó wọn fun ọdun mèta, ki a si fi ounjé adidùn bó wọn; a si yi orukó wọn pada, Danieli 1:3-7
- 3 Danieli pinnu ninu ọkàn rè pe, oun ki yoo fi ounjé adidùn ti a fi rubó si oriṣa ba ara oun jé, Danieli 1:8; Deuteronomi 32:36-28; 1 Kɔrinti 10:20

II Ibukun Olorun wà lori Ẹmi Aigbojègẹ ti Danieli ni

- 1 Wọn bá ojurere awọn iwéfa pade, olutoju wọn si fi aşé si i pe ki a yi ounjé wọn pada, Danieli 1:9-16
- 2 Olorun fun wọn ni imọ ati oye; wọn si tayo gbogbo awọn amoye ati ọlògbón ti o wà ni gbogbo ijøba naa, ni ilopo mewaa, Danieli 1:17-20

III Ala Ọba ti kò Ranti mó, ati Ẹbẹ Danieli lati fun un ni Àyè fun Igba Dié

- 1 A ranṣe pe awọn ọlògbón ati awọn amoye lati wa sò ala Ọba, ṣugbon Ọba binu o si n bá wọn sò, Danieli 2:1-11
- 2 A paṣe pe ki a pa gbogbo awọn ọlògbón, Danieli ati awọn ẹlegbẹ rè si wà pèlu wọn, Danieli 2:12, 13
- 3 Ọba fi akoko fun Danieli lati mu ileri rè şe; oun ati awọn ẹlegbẹ rè si mu ṣoran naa tó Oluwa lò ninu adura, Danieli 2:14-18
- 4 A fi aṣiiri naa hàn, Danieli si fi iyin fun Olorun, Danieli 2:19-23; Deuteronomi 29:29; Orin Dafidi 25:14; Jobu 12:22

IV Danieli Şe Apejuwe Ala Naa

- 1 A mu un lò siwaju Ọba, o si fi ogo fun Olorun, o si şe apejuwe ère naa ti Ọba ri, Danieli 2:24-33; Isaiah 42:8
- 2 Okuta Nla naa fó ère naa tuutuu, Danieli 2:34, 35; 7:13, 14, 26, 27; Orin Dafidi 118:22

V Danieli Sọ Itumọ Ala Naa

- 1 Ijøba Nebukadnessari ni ori wura, Danieli 2:36-38; 7:3, 4
- 2 Àyà ati apá fadaka ni awọn ara Mèdia ati Persia, Danieli 2:39; 7:5
- 3 Inú ati itan idé duro fun ijøba Aléksandria, Danieli 2:39; 7:6; 8:4-6, 20, 21
- 4 Ẹsè irin duro fun ijøba Romu, Danieli 2:40; 7:7, 23
- 5 Ẹsè irin ati amo jé apejuwe awọn ijøba ti o yapa si ara wọn, Danieli 2:41-43; 7:24, 25
- 6 Okuta ti o kòlù ère naa ni Ijøba Olorun, Danieli 2:44, 45; Isaiah 28:16; İşe Awọn Apósteli 4:11
- 7 Ọba gbé Danieli ati awọn ẹlegbẹ rè ga, Danieli 2:46-49

ALAYE

Danieli Ọkan Ninu Awọn Igbekun Kin-in-ni

Danieli wà ninu ęgbé kin-in-ni awọn ti a kó ni igbekun lati Jerusalemu lò si Babiloni ni nnkan bi ęgbéta odata o le mèfa shaaju ibi Kristi. Ero awọn eniyan nigba naa ni pe oun ati awọn oré rè meteeta jé ibatan qba Sedekiah (ęsé këta). Eyi, pèlu ilana Olorun, fun wọn ni anfaani lati wò aafin Babiloni.

Ni akoko Danieli, ilu Babiloni ki i şe olu-ilu ayé igba nì nikan, şugbon o jé ijoba ti o lagbara ju lò ni ayé titi di igba naa. Danieli wà ni Babiloni lati igba giga ogo rè titi di igba isubu rè, fun bi odata mejilelaadòrin (72) (ęsé 21). Latı ibéré igbekun awọn Ju titi di akoko ipada bò wòn, o jé eleri fun Olorun ni aafin ti a ti n şe akoso ayé igba naa. Aadòrin (70) odata kan naa ti Juda fi wà ni igbekun, ni Babiloni fi n şe akoso gbogbo ayé yii. Ni odata ti Kirusi qba Perzia şegun Babiloni, ni ojileledegbéta odata o din mèrin shaaju ibi Kriti (536 B.C.) o paşé idapada awọn Ju si ilé wòn.

Ipinnu Danieli

Akòsilé nipa Danieli jé ǫkan ninu awọn akòsilé ti o wà ninu Bibeli ti kò ni aleebu rara. Danieli ati awọn oré rè ni lati jé ǫmò kekere ni akoko yii. Awọn miiran tilé rò pe wòn kò ju bi ǫmò odata mejila lò nigba ti a kó wòn lérú; ati nitoru ipinnu wòn, wòn fi ara wòn hàn ęgębi akoni odatakunrin.

Ipinnu Danieli kò si ninu ori rè bi ko şe ninu ǫkan rè. A ti kó nipa iriri pe ǫna ootó lati gbé igbesi-ayé şegun pèlu Kristi ni lati mu iduro ti o yege lori Qoro Olorun ni ibéré ati lati wá iranwò Olorun lati duro ninu ipinnu naa. Ohun ti o lodi si ofin Olorun rè ni lati jé ounjé ti a fi rubò si orişa. Danieli bëru Olorun, o si pinnu lati duro lori igbagbo rè.

İşoro pupo ni o dojukò Danieli ni ilé Babiloni lati mu ki o le yé ipinnu rè. Oun ati awọn ęlegbè rè ki i şe alejo fun awọn ara Babiloni; ेrú ni wòn jé laaarın awọn eniyan buburu ti o kún fun iborişa ati labé akoko ika qba ti gbogbo ǫro rè jé ofin. A yan awọn ǫmòdekunrin wonyii ęgębi iranşé ti yoo maa duro niwaju qba, a si mu wòn wa si aafin ki a ba le kó wòn fun işe ipo giga ni agbala qba. Qba funra rè ni o şe ilana ękò ati ounjé wòn. A tilé yí orukò Ju, eyi ti o fi wòn hàn ęgębi eniyan Olorun pada si orukò awọn orişa ilé Kaldea. Danieli ati awọn ęlegbè rè kò le wá iranwò sòdò awọn eniyan wòn, nitoru ti awọn paapaa ti fà seyin, wòn si ti şubu sinu iborişa.

Ohun gbogbo ni o doju ija kò iduro Danieli, şugbon oun kò mikàn – o pinnu ninu ǫkan rè pe oun ki yoo fi ounjé adidùn qba ba ara oun jé. Olorun awọn baba rè, ti o fèran yé iduro rè si, O si fun un ni oye ati ǫgbon ti o ju ti gbogbo awọn ǫlögbon Kaldea, to bẹ́ti o fi ri ojurere awọn ti n şe alabojuto rè, a si gbé e ga si ipo ǫla ni ijoba naa. Ki igba Danieli to pari, Olorun yó ǫ kuro ninu gbogbo ewu, O si fi awọn nnkan wönni ti o n bò wá şe ni ikeyin ǫjo hàn án, eyi ti awa n ri ti o n şe ni akoko tiwa yii. O ni ère lati jé olootó si Olorun Danieli.

Igbega Danieli

Igbega Danieli si ipo ti okiki rè kàn yí gbogbo agbaye ni a tòkasi ninu Esekieli 14:14, 20; 28:3, ti a kò ni odata mèdogun leyin eyi, nigba ti Danieli şì wà ni odatakunrin. Wo bi okiki odatakunrin yii ti pò tó! O duro gangan ninu igbagbo rè, sibé o si tun jé olootó si qba rè aborişa to bẹ́ti a fi gbé ǫran iṣakoso orilé-edé le e lòwò. Eyi jé apeşeré fun awa pèlu pe ki a má şe “tò ǫpolopò enia lèchin lati şe ibi” (Eksodu 23:2). Olorun ti fun awọn ajérikü ti igba aipé yii ni igboya lati jé olootó titi de oju iku, bi o tilé jé pe wòn le gba ęmi ara wòn là nipa “dida ǫti waini dié silé” tabi nipa “fifi turari dié jona” lati bu iyin fun awọn alaşé kan.

Àlá Nebukadnessari

Eyi jé odata keji ti Nebukadnessari dé ori oye; ni odata këfa seyin a fi şe alakoso awọn ogun baba rè. O gbogun ti awọn orilé-edé iwò oorun, o si gba ijoba ilé Paléstini lòwò Egipti ni odata këta leyin naa. Ero awọn eniyan ni pe ni akoko yii ni a mü Danieli pèlu awọn Ju lèru lò si Babiloni. Ko ti i ju odata mèta ni akoko yii ti Danieli dé Babiloni.

Ero kan naa ti qba yii n rò lori akete rè ni gbogbo awọn olóye eniyan n rò: ki ni yoo şelé leyin ayé yii? Gbogbo eniyan ni Olorun n bá şoró nipa ayeraye. Ibeere yii wà ninu ǫkan olukuluku, odata tabi agba, ǫlögbo tabi talaka. Bibeli şo fun wa pe Olorun “ntàn molé fun olukuluku enia ti o wá si aiye” (Johannu 1:9).

Nigba ti àlá qoba fo lò lori rè nigba ti o ji, o mò pe a ti fi ohun ijinlé kan hàn fun oun ninu àlá, bi o tilé jé pe kò le ranti rè. Ikuna awọn ọlqobon ijøba naa lati sò ala naa fi hàn bi eniyan ti jé alailagbara to nipa ti ohun ti i şe ti Olorun. Qoba paşe pe ki a pa gbogbo awọn amoye ti o wà ni ilé Babeli run ki a si sò ile wọn di aatan bi wọn kò ba le ró ala naa. Ihalé tabi ẹbun kò le yi aito edata pada. Qoba ka ẹbẹ ti wọn n bẹ e pe ki o sò ala naa fun wọn, pe awọn yoo fi itumọ rè hàn fun un, si ọrọ eke ati idibajé. O ro o ninu ara rè pe bi wọn kò ba le sò ohun ti o ti şelé bawo ni wọn yoo şe le sò asotélé ohun ti n bò?

Wọn n fé Iranwọ Olorun

Awọn amoye naa wi fun qoba pe, kò si eni kan bi kò şe awọn orişa, ibugbe eni ti ki i şe ninu ḥaran ara, ni o le fi ḥoran naa hàn. Ninu aigbagbó keferi wọn, wọn mò pe bi wọn kò ba ri iranlowo Olorun, a ki yoo dá ẹmi wọn si laaye. Fi ero keferi yii, pe Olorun ko ni i fi eniyan şe wera pèlu gbolohun yii: “Oro na si di ara, on si mba wa gbé” (Johannu 1:14).

O dabi eni pe a kò ka Daniëli ati awọn ẹlegbè rè mó awọn amoye, nitori a kò mú wọn wá siwaju qoba pèlu. Olorun ni o şe eto rè bẹ pe ki ọgbón edata le di asán niwaju agbara Rè. Daniëli bá awọn işó qoba gbèro pe ki a le fun oun ni igba dié. O pe awọn ẹlegbè rè si adura (Matteu 18:19). Iru qna yii kan naa ni o yó Peteru kuro ninu ewu nigba ti Hérodù fi i sinu tubu, ti ijo si n gbadura fun idasile rè. Angeli Oluwa wá şe iranwọ fun un, o si yó ó jade (Işe Awọn Aposteli 12:5-12).

Idahun Olorun

Bi Olorun ti dahun adura Daniëli nipa ifihan ninu iran, lèşekeshé ni o fi ogo ati ọpẹ fun Olorun, Eni ti gbogbo ọgbón ati agbara i şe ti Rè, ti O n mu qoba kuro ti O si n gbé qoba leke. Olorun kan naa ni o si n şakoso gbogbo ayé lonii.

Igbekun ni Babiloni koja işelé kan dié şá ninu itàn awọn Ju. O je opin ijøba Israeli ati ibéré akoso awọn Keferi. Olorun fun Nebukadnessari, gęęgę bi aşoju awọn Keferi, ni işipaya awọn nnkan wönni ti o n bò wá şe, eyi ti ère eniyan yii fi hàn ni perepere, nitori o duro fun ọjọ eniyan: ọjọ ti oun ni anfaani lati ri ohun ti oun le şe fun ara rè.

Ori wura nì duro fun Nebukadnessari ti Kaldea tabi ti ijøba Babiloni. Àyà ati apa fadaka n sò ti ijøba Mèdia ati Perşia. Inu ati itan ti a fi idé şe n tòka si akoko işakoso Aleksanderu ninu ijøba ilé Griki. Ẹsé irin n tòka si igba ijøba lile bi irin ti ilé Romu. Ẹsé irin ati amò ti o papó mò ara wọn n fi akoko ikeyin ijøba eniyan lori ilé ayé hàn nigba ti ki yoo si işokan ninu ijøba awọn orilé-edé, eyi ti a le ri lode oni. Okuta naa ti o ya lati oke wá, lai si ọwó, ti o si fó ère naa tuutuu titi o fi dabi iyangbo ipaka nigba ęerun, ki i şe ohun miiran bi ko şe Ijøba Olorun ti a ki yoo le parun ti a ki yoo si fi lé awọn ęlomiran lówo, şugbon ti yoo di oke nla, ti yoo si kún gbogbo ayé.

Lati igba Daniëli titi di akoko ti Kristi fi wá si ayé, awọn ijøba mérin wönyii ni o şe akoso ayé, gęęgę bi Daniëli ti sò asotélé rè gan an. Şugbon ọjó miiran n bò, eyi ti Bibeli n sò nigbakuugba nipa rè; “Ojó Oluwa ni.” Okuta nla naa férę şe tan lati şubu lulę ki o si run awọn orilé-edé Keferi womuwomu, nigba naa ni a o fi idí Ijøba ologo ti Egbérén Ọdún mülé.

AWỌN IBEERE

- 1 Nigba ijøba ta ni a mú Daniëli lérú?
- 2 Ki ni iwó rò pe o jé ki Daniëli şe aşeyörü?
- 3 Sò orukó Heberu ti awọn ẹlegbè Daniëli n jé?
- 4 Ki ni şe ti a fun Daniëli ni aaye nigba ti a du awọn ara Kaldea ni aaye?
- 5 Fi qna meji ti Olorun lò ninu ekó wa yii lati fi ohun ti o n bò niwaju hàn.
- 6 Bawo ni asotélé Daniëli şe yato si ti awọn wolii miiran?
- 7 Sò ibéré ati opin ijøba Keferi.
- 8 Sò ipa mérin pataki ti o pin si.
- 9 Lóna wo ni awọn ijøba alagbara ayé wönni fi keyin si ara wọn gęęgę bi ère nì ti fi hàn?